

ku. Po stwierdzeniu takiej samej stratygrafii co w wykopie II nie kopano głębiej.

Wykop V o wymiarach 2×2 m wytyczono tuż przy ścianie północnej zamku. Celem prac było zbadanie na jakiej głębokości posadowione są fundamenty zamku. Podczas badań stwierdzono, że stopa fundamentów zamku wystąpiła na głębokości 3,6 m. Fundament wykonany jest z kamienia z niewielkimi wkładkami cegły w górnej partii.

W czasie badań odczyszczono i wykonano do-

kumentację wykopu przed wejściem do zamku². Wśród materiału znalezionej podczas prac wykopaliskowych, wystąpiło kilka kafli renesansowych oraz nieliczne fragmenty naczyń datowane na XVIII–XX w.

¹ Od strony południowej i zachodniej przepływa rzeka Ropa oraz występuje bardzo wysoka, stroma skarpa.

² Wykop założono w ziemi na zlecenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Kazimierz Moskwa

Inwentaryzacja nowych stanowisk archeologicznych w wojew. rzeszowskim w roku 1964

Prace terenowe, mające na celu odkrywanie nowych stanowisk archeologicznych bardzo silnie łączą się z inwentaryzacją i ratownictwem zabytków. Dlatego też w działalności konserwatorskiej w okresie kilku ostatnich lat na terenie woj. rzeszowskiego, badaniom powierzchniowym i poszukiwawczym poświęcono wiele uwagi. Rezultatem tego jest wzbogacenie kartoteki zabytków o kilkaset nieznanych dotąd stanowisk archeologicznych, a równocześnie uzyskanie nieocenionych czasem źródeł do poznania pradziejów Rzeszowszczyzny.

Odkrycia powierzchniowe i poszukiwawcze w r. 1964, prowadzone wprawdzie w nieco słabszym tempie; również umożliwiły poznanie szeregu interesujących zabytków. Organizowane one były głównie z ramienia KZA, oraz przez Działy Archeologiczne Muzeów w Rzeszowie, Przemyślu i Krośnie¹. Nad całością omawianych badań opiekę naukową sprawował prof. dr Rudolf Jamka, kierownik Katedry Archeologii Polski Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

W pracach podejmowanych z ramienia KZA, kierowanych przez autora brali udział: mgr Z. Kapera, student archeologii Polski U.J. — A. Koperski, K. Kruczek, A. Talar, student etnografii U.J. — A. Wołczuk, a współpracowali również pracownicy Muzeów z obszaru woj. rzeszowskiego: T. Aksamit, mgr J. Janowski, mgr A. Kunysz, mgr A. Kwolek i A. Szalanata.

Informacje dotyczące niektórych odkryć uzyskiwano również od osób zawodowo nie związanych z archeologią, lecz doceniających sens ochrony wykopalisk i bezinteresownie sprawujących funkcje społecznych opiekunów zabytków archeologicznych. Spośród najofiarniej działających w r. 1964 trzeba wymienić J. Benbenka z Przeworska, B. Linowskiego z Rzeszowa, A. Madeja z Kamienia pow. Nisko, T. Madeja z Rudnika, M. Mroczkowskiego z Piskorowic pow. Leżajsk, S. Skibę ze Świerchowej pow. Jasło, a przede wszystkim zmarłego ostatnio I. Błaszkiwicza z Husowa pow. Łańcut, który do ostatnich chwil swego szlachetnego życia przejawiał wiele troski o los zabytków archeologicznych powiatu łańcuckiego, zwłaszcza oko-

licy Husowa. Wiele aktywności wykazał także jeden z najmłodszych miłośników zabytków, a zarazem odkrywca wielu z nich J. Świtalski z Rzeszowa.

Wyniki poszukiwań prowadzonych z ramienia KZA przedstawiają się następująco:

P o w. L e ż a j s k

1. Ożanna, stan. 2 (pole odległe około 60 m na wschód od koty, na III terasie Sanu w południowo-zachodniej części wsi, na granicy z Rzechowem) — fragment liściaka krzemienego, epipaleolitycznego, neolityczne odłupki z krzemienia świciechowskiego oraz drobne skorupy pradziejowe, przypuszczalnie z okresu rzymskiego(?).

2. Ożanna, stan. 3 (odległe o około 300 m na wschód od stan. 2) — drobne skorupy pradziejowe z gruboziarnistą domieszką, o nieoznaczonej chronologii, odkryte przez A. Talara.

3. Ożanna, stan. 4 (odległe o około 100 m na wschód od stan. 3) — odłupki krzemienne oraz drobne skorupy pradziejowe o nieoznaczonej chronologii, odkryte przez A. Talara.

4. Sarzyna, stan. 6 (parcela M. i M. Baków oraz S. Dubiela nad zalewiskiem Sanu „u jeziora”) — fragmenty naczyń grubościennych, zaszobowych z ornamentem falistym, najprawdopodobniej z późnego okresu rzymskiego znalezione przez T. Madeja i przejęte przez Z. Kapere.

P o w. M i e l e c

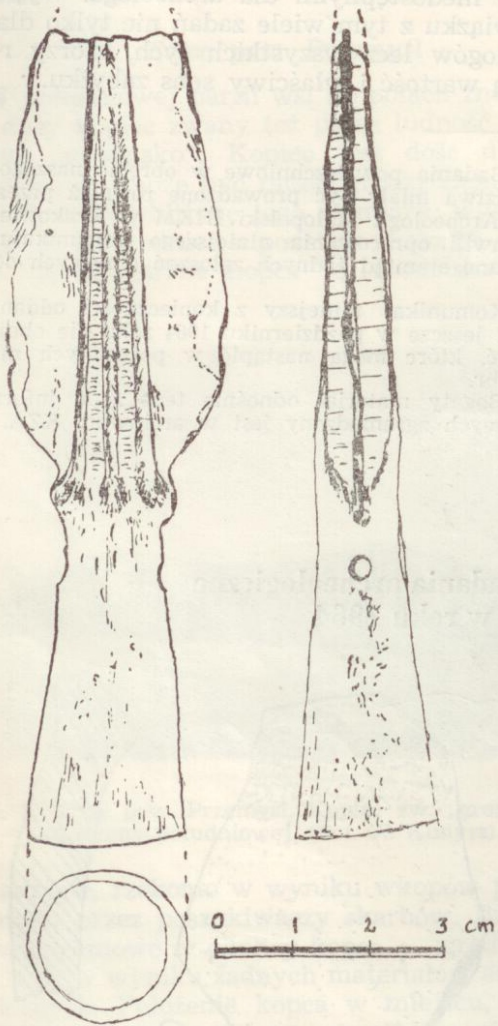
5. Piechoty, stan. 3 — odkryte przez A. Talara (uwzględnione w jego sprawozdaniu: Badania stanowisk epipaleolitycznych ... zamieszczone w niniejszym wydawnictwie).

P o w. N i s k o

6. Kopki, stan. 9 (parcela F. Markiego na terasie dawnego koryta Sanu) — osada kultury łużyckiej, odkryta przez Z. Kapere, w związku z robotami ziemnymi prowadzonymi przez właściciela pola. Z. Kapera stwierdził resztki zniszczonej jamy, skąd zebrał dużą ilość fragmentów ceramiki, w tym z garnków jajowatych z dziurkami pod krawędzią.

7. Rudnik, stan. 19 (parcela P.F.Z. obok zabudowań F. Szymonika przy ul. Stróżańskiej 43) — odlupki neolityczne z krzemienia świeciechowskiego, oraz cmentarzysko łużyckie zauważone przez A. Madeja z Kamienia, rozkopywane następnie przez Z. Kapere (Zob. K. Moskwa: Badania stanowisk kultury łużyckiej... zam. w nin. wydawn.).

8. Rudnik, stan. 20 (wzniesienie naprzeciwko zapory na Rudzie, dopływie Sanu, w sąsiedztwie zakładów „JAROT”) — osada kultu-

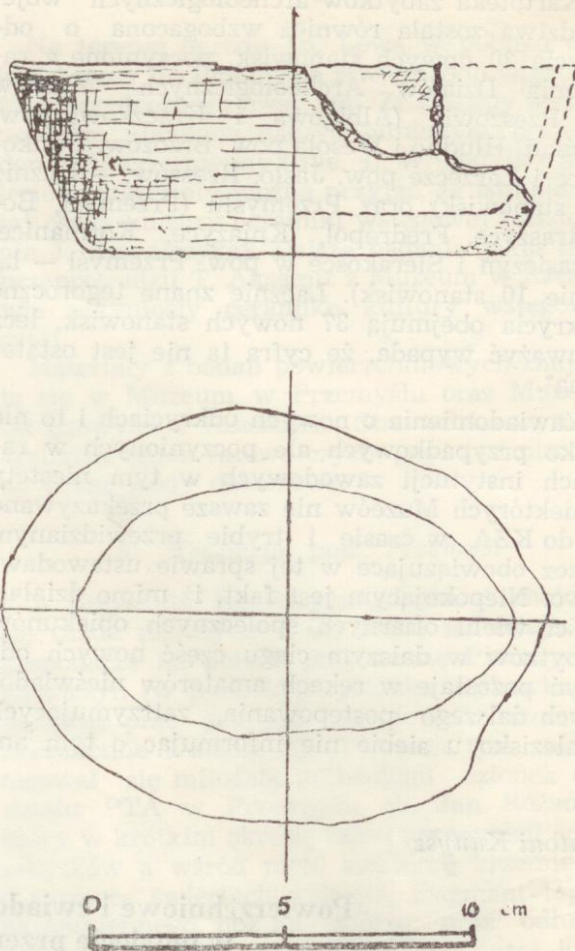
Ryc. 1. Grzęska pow. Przeworsk: brązowy grot oszczepu (Rys. Z. Kapera).

ry łużyckiej odkryta przez T. Madeja, który natrafił na resztki jam zniszczonych spychaczem i zebrał ułamki ceramiki: gładkie, jasnobrunatne, typowo łużyckie. Wiarygodność relacji potwierdził Z. Kapera, który przeprowadził inspekcję stanowiska.

9. Rudnik, stan. 21 (pole uprawne, około 300 m na zachód od leśniczówki „Zagroda”) — ułamki ceramiki łużyckiej, gładkiej, brunatnej, zdobionej motywami pseudosznurowymi, natrafione przez T. Madeja i przejęte przez Z. Kapere.

P o w. P r z e w o r s k

10. Grzęska, stan. 2 (pole uprawne na południe od toru kolejowego w pobliżu przystan-

Ryc. 2. Zwiężczyca pow. Rzeszów: naczynie wanienkowate kultury ceramiki wstęgowej (Rys. Z. Kapera).

ku PKP) — uszkodzony brązowy grot oszczepu, znaleziony przez K. Wawrzykowskiego, przekazany za pośrednictwem B. Linowskiego (Ryc. 1).

P o w. R z e s z ó w

11. Zarzecze, stan. 3 (koryto Wisłoka) — gładzona siekierka krzemienista, znaleziona i ofiarowana przez R. Golika.

12. Zwiężczyca, stan. 2 (koryto Wisłoka) — uszkodzone naczynie wanienkowate kultury ceramiki wstęgowej, znalezione i przekazane przez K. Kruczek (Ryc. 2).

P o w. T a r n o b r z e g

13–17. Durdy, stan. 2 i 3, Knapy stan. 4 i 5, Wola Baranowska stan 2 (Odkrycia poczynione przez A. Talara. Zob. A. Talar: Badania stanowisk epipaleolitycznych ... zam. w nin. wydawn.).

Oprócz odkrycia z ramienia KZA nowych stanowisk, przeprowadzono także inspekcję i badania powierzchniowe na kilkudziesięciu już znanych. Umożliwiło to zapoznanie się z ich aktualnym stanem zachowania, a ponadto w około 40 wypadkach na uzyskanie dodatkowych materiałów pozwalających uściślić chronologię czy przynależność kulturową danych stanowisk.

Kartoteka zabytków archeologicznych województwa została również wzbogacona o odkrycia 20 nowych stanowisk, poczynione z ramienia Działów Archeologicznych Muzeów w Rzeszowie (Albigowa i Kraczkowa pow. Łańcut, Hłudno i Wesola pow. Brzozów, Duńkowice i Zarzecze pow. Jasło, Rzeszów, — łącznie 10 stanowisk) oraz Przemyśla (Przemyśl, Bolestraszyce, Fredropol, Kniażyce, Kormanice, Krasiczyn i Sierakośce w pow. Przemyśl — łącznie 10 stanowisk). Łącznie znane tegoroczne odkrycia obejmują 37 nowych stanowisk, lecz zauważyć wypada, że cyfra ta nie jest ostateczną².

Zawiadomienia o nowych odkryciach i to nie tylko przypadkowych ale poczynionych w ramach instytucji zawodowych w tym niestety i niektórych Muzeów nie zawsze przekazywane są do KZA w czasie i trybie przewidzianym przez obowiązujące w tej sprawie ustawodawstwo. Niepokojącym jest fakt, iż mimo działalności wielu ofiarnych społecznych opiekunów zabytków w dalszym ciągu część nowych odkryć pozostaje w rękach amatorów nieświadomych dalszego postępowania, zatrzymujących znalezisko u siebie nie informując o tym ani

KZA, ani innej zawodowej instytucji. Zdarza się, iż po jakimś czasie dowiadujemy się o nich z notatek prasowych, pełnych zabawnych sformułowań np. „przedziwnych kształtów przedmioty”, „w zamierzonych czasach prowadzono w tych stronach wytwórnictwo ciężkich siekier”, „drapaki” itp.³, które zarówno budzą uśmiech jak też pewien niesmak. Baczniejszego jeszcze zwrócenia uwagi wymaga modne obecnie zjawisko określane pojęciem „zbieractwo”, które w odniesieniu do zabytków z reguły czyni je niedostępnymi dla archeologa. Wpływa to w związku z tym wiele zadań nie tylko dla archeologów lecz wszystkich tych, którzy rozumieją wartość i właściwy sens zabytku.

¹ Badania powierzchniowe w obrębie naszego województwa miały być prowadzone również przez Zakład Archeologii Małopolski IHKM w Krakowie lecz do chwili opracowania niniejszego komunikatu nie uzyskano stamtąd żadnych zgłoszeń o nowych odkryciach.

² Komunikat niniejszy z konieczności oddany do druku jeszcze w październiku 1964 roku nie obejmuje odkryć, które mogą nastąpić w pozostałych miesiącach br.

³ Bogaty materiał odnośnie tego typu informacji prasowych zgromadzony jest w archiwum KZA.

Antoni Kunysz

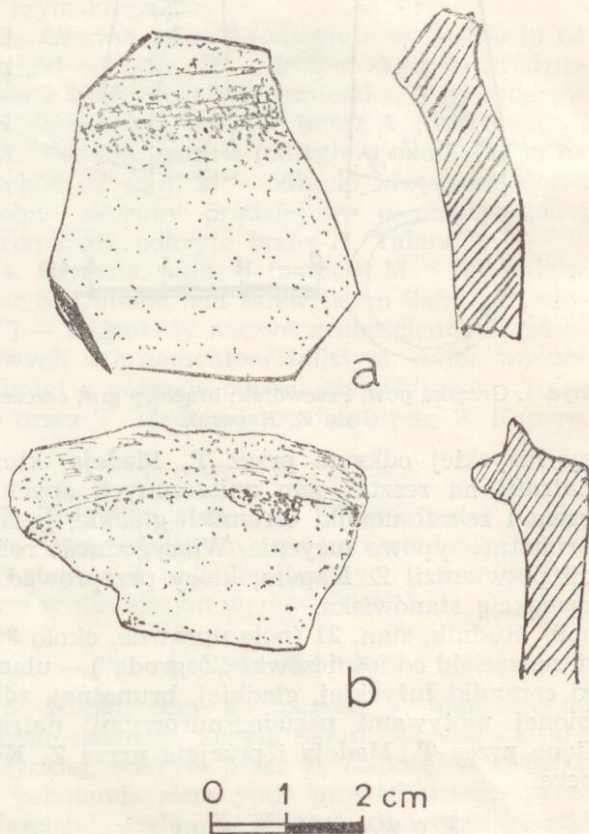
Powierzchniowe i zwiadowcze badania archeologiczne w powiecie przemyskim w roku 1964

Obok badań stacjonarnych w Krasiczynie, szerokich badań ratowniczych na terenie Przemyśla, Dział Archeologiczny Muzeum Ziemi Przemyskiej w Przemyślu w roku 1964 podjął badania powierzchniowe i inwentaryzacyjne zabytków archeologicznych na terenie powiatu. Badania w których udział wzięli: Kustosz Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie dr Jan Kowalczyk oraz Andrzej Koperski, stud. IV roku archeologii UJ w Krakowie oraz autor artykułu, przyniosły bardzo ciekawe wyniki, szczególnie w dolinie rzeki Wiaru. Muzeum Ziemi Przemyskiej w Przemyślu tylko częściowo finansowało badania, korzystało też z pomocy Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych mgra K. Moskwy.

Wyniki badań przedstawiają się następująco:

1. Sierakośce pow. Przemyśl

Stwierdzono tutaj dwa stanowiska archeologiczne: Nr 1 osada z czasów starożytnych (materiał neolityczny i późnorzymski?) w obrębie zabudowań ob. Ignaca Wajdy nr 77. W czasie wybierania dołu pod piwnicę domu natrafiono na zagadkowe ciemne plamy, które uległy zniszczeniu. Według odkrywcy było ich trzy. Podczas naszych badań powierzchniowych stwierdzono w hałdach ziemi intensywnie czarnej ułamki naczyń glinianych oraz jeden ułamek krzemienia przepalonego w ogniu (Ryc. 1). Stanowisko nr 2 znajduje się w obrębie za-

Ryc. 1. Sierakośce pow. Przemyśl. a) fragm. naczynia z wylewem toczonym na kole tzw. ceramika siwa(?) b) partia przydenna naczynia. (Rys. A. Kunysz)